

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 4. junija 2026*

„Predhodno odločanje – Člen 20 PDEU – Državljanstvo Unije – Direktiva 2008/115/ES –
Vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav – Člen 5(a) in (b) –
Obveznost upoštevanja koristi otroka in družinskega življenja – Člen 6(2) – Odločba pristojnega
organa države članice gostiteljice o zavrnitvi podelitve izvedene pravice do prebivanja na njenem
ozemlju državljanu tretje države, ki je eden od staršev mladoletnega otroka, državljana Unije, in
odreditvi, naj takoj odide v drugo državo članico – Poseganje v uresničevanje pravice državljana
Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic – Otroci, ki ni nikoli prebival
v drugi državi članici kot tisti, katere državljan je – Izvedena pravica do prebivanja tistega od
staršev, ki je državljan tretje države, v državi članici, katere državljanstvo ima otrok in v kateri ta
prebiva – Pravica tega od staršev do prebivanja v drugi državi članici – Člen 7 Listine Evropske
unije o temeljnih pravicah – Pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja –
Člen 24(2) in (3) Listine o temeljnih pravicah – Koristi otroka“

V zadevi C-147/24 [Safi]ⁱ,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je
vložilo rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu, Nizozemska) z odločbo z dne 26. februarja 2024, ki
je na Sodišče prispela 26. februarja 2024, v postopku

V

proti

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, T. von Danwitz, podpredsednik, K. Jürimäe, predsednica senata,
C. Lycourgos, I. Jarukaitis, predsednika senata, I. Ziemele, predsednica senata, J. Passer,
predsednik senata, O. Spineanu-Matei, predsednica senata, in F. Schalin, predsednik senata,
E. Regan (poročevalec), N. Piçarra, A. Kumin, N. Jääskinen, B. Smulders in S. Gervasoni, sodniki,

generalna pravobranilka: T. Ćapeta,

sodna tajnica: A. Lamote, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 25. marca 2025,

* Jezik postopka: nizozemščina.

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za V P. Krämer-Ograjensek in A. C. M. Nederveen, advocaten,
- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in J. M. Hoogveld, agenta,
- za dansko vlado M. P. Brøchner Jespersen, D. Elkan, C. A.-S. Maertens in J. Sandvik Loft, agenti,
- za Evropsko komisijo N. Cambien, A. Katsimerou in E. Montaguti, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 4. septembra 2025

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 20 PDEU ter člena 5(a) in (b) in člena 6(2) Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL 2008, L 348, str. 98).)
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med V, državljanke tretje države, in Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (državni sekretar za pravosodje in varnost, Nizozemska; v nadaljevanju: državni sekretar), ker ji je zadnjenavedeni zavrnil podelitev izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem, kjer prebiva s svojim mladoletnim otrokom, ki ima državljanstvo te države članice.

Pravni okvir

Pravo unije

Pogodba DEU

- 3 Člen 20 PDEU določa:

„1. S Pogodbama se uvede državljanstvo Unije. Državljeni Unije so vse osebe z državljanstvom ene od držav članic. Državljanstvo Unije se doda nacionalnemu državljanstvu in ga ne nadomesti.

2. Državljeni Unije imajo pravice in dolžnosti, določene v Pogodbah. Med drugim imajo:

(a) pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic;

[...]

Te pravice se uresničujejo v skladu s pogoji in omejitvami, opredeljenimi s Pogodbama in ukrepi, sprejetimi za njuno izvajanje.“

Listina

- 4 Člen 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), naslovljen „Spoštovanje zasebnega in družinskega življenja“, določa:

„Vsakdo ima pravico do spoštovanja svojega zasebnega in družinskega življenja, stanovanja ter komunikacij.“

- 5 Člen 24 Listine, naslovljen „Pravice otroka“, v odstavkih 2 in 3 določa:

„2. Pri vseh ukrepih javnih organov ali zasebnih ustanov, ki se nanašajo na otroke, se morajo upoštevati predvsem koristi otroka.

3. Vsak otrok ima pravico do rednih osebnih odnosov in neposrednih stikov z obema staršema, če to ni v nasprotju z njegovimi koristmi.“

Direktiva 2004/38/ES

- 6 Člen 7 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46), naslovljen „Pravica do prebivanja za več kot tri mesece“, v odstavku 1 določa:

„Vsi državljani Unije imajo pravico prebivati na ozemlju druge države članice v obdobju, daljšem od treh mesecev[,] če:

- (a) so delavci ali samozaposlene osebe v državi članici gostiteljici ali
- (b) imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici in če imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici ali
- (c) – so vpisani v zasebno ali javno ustanovo, ki jo država članica gostiteljica pooblasti ali financira na osnovi svoje zakonodaje ali upravne prakse, prvenstveno z namenom, da študirajo, kar vključuje poklicno usposabljanje, in
 - imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici in zagotovijo ustreznemu nacionalnemu organu, z izjavo ali na kakšen drug enakovreden način, ki ga lahko izberejo, da imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici ali
- (d) so družinski člani, ki spremljajo ali so se pridružili državljanu Unije, ki izpolnjuje pogoje, navedene v točkah (a), (b) ali (c).“

Direktiva 2008/115

- 7 Člen 5 Direktive 2008/115, naslovljen „Nevračanje, največje koristi otroka, družinsko življenje in zdravstveno stanje“, določa:

„Države članice pri izvajanju te direktive ustrezno upoštevajo:

(a) največje koristi otroka,

(b) družinsko življenje,

[...].“

- 8 Člen 6 te direktive, naslovljen „Odločba o vrnitvi“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Brez poseganja v izjeme iz odstavkov 2 do 5 države članice izdajo odločbo o vrnitvi vsakemu državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju.

2. Državljan tretje države, ki nezakonito prebiva na ozemlju države članice in imajo veljavno dovoljenje za prebivanje ali drugo dovoljenje, ki jim daje pravico do prebivanja, ki ga je izdala druga država članica, morajo takoj oditi na ozemlje te druge države članice. Če zadevni državljan tretje države ne izpolni te zahteve ali če se njegov takojšnji odhod zahteva zaradi javnega reda ali državne varnosti, se uporabi odstavek 1.“

Nizozemsko pravo

- 9 Člen 8 Vreemdelingenwet 2000 (zakon o tujcih iz leta 2000) z dne 23. novembra 2000 (Stb. 2000, št. 495) v različici, ki se uporablja v sporu o glavni stvari, določa, da tujec zakonito prebiva na Nizozemskem le:

„[...]

(e) kot državljan [Unije], dokler prebiva na Nizozemskem v skladu s predpisi, sprejetimi na podlagi Pogodbe [DEU] ali Pogodbe o Evropskem gospodarskem prostoru;

[...].“

- 10 Odstavek B10/2.2 Vreemdelingencirculaire 2000 (okrožnica o tujcih iz leta 2000) z dne 2. marca 2001 (Stcrt. 2001, št. 64) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari, med drugim določa:

„[...]

Tujec v skladu s členom 8, začetek in pod točko (e), zakona o tujcih iz leta 2000 zakonito prebiva, če so izpolnjeni vsi ti pogoji:

(a) tujec mora zadostno dokazati svojo identiteto in državljanstvo s predložitvijo dokumenta o prehodu meje ali veljavne osebne izkaznice. Če tujec tega ne more storiti, mora nedvoumno dokazati svojo identiteto in državljanstvo z drugimi sredstvi;

- (b) ima tujec mladoletnega otroka (to je otroka, mlajšega od 18 let), ki ima nizozemsko državljanstvo;
- (c) tujec, skupaj z drugim od staršev ali ne, dejansko skrbi za mladoletnega otroka; in
- (d) med tujcem in otrokom obstaja tako razmerje odvisnosti, da bi bil otrok prisiljen zapustiti ozemlje Unije, če bi bila tujcu zavrnjena pravica do prebivanja.

[...]

[Immigratie- en Naturalisatiedienst (urad za priseljevanje in naturalizacijo, Nizozemska)] tujcu, ki namerava prebivati kot starš, ki skrbi za nizozemskega mladoletnega otroka, takoj po vložitvi zahtevka za preučitev v skladu s pravom Unije izda nalepko za dovoljenje za prebivanje za državljane [Unije] (priloga 7h [Voorschrift Vreemdelingen (uredba o tujcih iz leta 2000) z dne 18. decembra 2000 (Stcrt. 2001, št. 10), v nadaljevanju: VV]) z navedbo, da je družinskemu članu dovoljeno delati.

V naslednjih primerih se nalepka za dovoljenje za prebivanje za državljane [Unije] ne izda (priloga 7h [VV]), temveč se namesto nje izda nalepka za splošno dovoljenje za prebivanje (priloga 7g [VV]):

[...]

Ima tujec pravico do prebivanja v drugi državi članici [Unije];

[...].“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 11 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari, V, je bila rojena v Maroku leta 1979 in ima maroško državljanstvo. Med letoma 1999 in 2014 je v Španiji prebivala na podlagi pravice do prebivanja, ki ji je bila na podlagi španskega prava podeljena zaradi njene gospodarske dejavnosti v tej državi članici. 23. septembra 2014 je v Maroku sklenila zakonsko zvezo. Od sklenitve zakonske zveze s svojim zakoncem – ki je rojen leta 1975 na Nizozemskem ter ima maroško in nizozemsko državljanstvo – prebiva na Nizozemskem, razen nekaj kratkotrajnih počitnic v Maroku in Španiji. Njuna zakonska zveza je bila vpisana v matični register nizozemske občine, v kateri prebivata. Vendar tožeča stranka v postopku v glavni stvari nima dovoljenja za prebivanje na nizozemskem ozemlju.
- 12 V njuni zvezi je bil 6. januarja 2015 na Nizozemskem rojen sin, ki ima samo nizozemsko državljanstvo in za katerega zakonca skrbita skupaj.
- 13 Ta otrok ima težave z govorom in izražanjem ter ni govoril do petega leta starosti. Zaradi njegove zaostalosti je vpisan v izobraževalno ustanovo za učence, ki potrebujejo posebno podporo, ki je običajno izobraževanje ne more zagotoviti. Poleg tega je upravičen do prevozne storitve, ki je prilagojena njegovim potovanjem med njegovim stalnim prebivališčem in to ustanovo. Do zdaj ni nikoli prebival v državi članici, ki ni država članica, katere državljan je.

- 14 Zakonec tožeče stranke iz postopka v glavni stvari zaradi svojega zdravstvenega stanja ne prejema nobenega dohodka iz poklicne dejavnosti in je zato delno oproščen obveznosti dela. Prejema pa dajatve socialne pomoči.
- 15 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je 13. novembra 2020 na Nizozemskem vložila prošnjo za pridobitev izvedene pravice do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU, da bi lahko prebivala pri svojem mladoletnem sinu. V utemeljitev te prošnje je predložila dokument, ki potrjuje, da ima pravico do prebivanja v Španiji.
- 16 Državni sekretar je 11. novembra 2021 navedeno prošnjo zavrnil, ker je med drugim menil, da tožeča stranka iz postopka v glavni stvari ne more imeti izvedene pravice do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU, ker ima pravico do prebivanja v Španiji. V okviru svoje presoje je po uradni dolžnosti preučil, ali je treba tej tožeči stranki izdati dovoljenje za prebivanje na podlagi člena 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu. Ugotovil je obstoj družinskega življenja med navedeno tožečo stranko, njenim zakoncem in sinom ter obstoj njenega zasebnega življenja na Nizozemskem. Vendar je v bistvu menil, da splošni interes nizozemskih organov prevlada nad osebnim interesom iste tožeče stranke, njenega nizozemskega zakonca in njunega sina. Tako je državni sekretar menil, prvič, da je tehtanje interesov neugodno za tožečo stranko iz postopka v glavni stvari, in drugič, da je bila posledica zavrnitve njene prošnje za pridobitev pravice do prebivanja na Nizozemskem ta, da ji je bilo onemogočeno zakonito prebivanje v tej državi članici. Zato je tej tožeči stranki odredil, naj takoj odide v Španijo, pri čemer je navedel, da bo v nasprotnem primeru zoper njo sprejeta odločba o vrnitvi.
- 17 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je po zavrnitvi njene prošnje za podelitev izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem na podlagi člena 20 PDEU španske organe zaprosila, naj potrdijo, da se je odpovedala pravici do prebivanja na ozemlju te države članice. Državni sekretar je po poizvedbah, opravljenih v zvezi s tem, menil, da ima tožeča stranka iz postopka v glavni stvari še vedno pravico do prebivanja v Španiji, ki naj bi na podlagi španske zakonodaje pomenila pravico do stalnega prebivališča in naj bi temeljila na opravljanju poklicne dejavnosti.
- 18 Državni sekretar je z odločbo z dne 20. junija 2022 pritožbo, ki jo je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari vložila zoper to zavrnitev, razglasil za očitno neutemeljeno.
- 19 Ta je zoper to odločbo vložila tožbo pri rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu, Nizozemska), ki je predložitveno sodišče.
- 20 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari pred tem sodiščem trdi, da ima izvedeno pravico do prebivanja na Nizozemskem na podlagi člena 20 PDEU, ker je njen mladoletni sin odvisen od nje. Državni sekretar izpodbija obstoj take pravice, ker že ima pravico do prebivanja v Španiji. Meni, da glede na to, da bi lahko mladoletni otrok spremljal mater v to državo članico, zavrnitev podelitve izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem na podlagi tega člena 20 tega otroka ne bi prisilila, da zapusti ozemlje Unije kot celoto.
- 21 Zato se predložitveno sodišče sprašuje, prvič, ali je mogoče prošnjo tožeče stranke iz postopka v glavni stvari za podelitev izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem na podlagi člena 20 PDEU zavrniti zgolj zato, ker ima pravico do prebivanja v drugi državi članici. V zvezi s tem to sodišče poudarja, da obstoj pravice do prebivanja v Španiji res pomeni, da v primeru zavrnitve izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem niti tožeča stranka iz postopka v glavni stvari niti njen mladoletni otrok ne bi bila dolžna zapustiti ozemlja Unije kot celote. Vendar naj bi bil ta

otrok glede na razmerje odvisnosti, ki obstaja med tem otrokom in njegovo materjo, prisiljen uresničevati svojo pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, da bi spremljal svojo mater v Španijo. V teh okoliščinah se navedeno sodišče sprašuje, ali je treba v okviru presoje obstoja izvedene pravice matere do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU temeljito preučiti koristi otroka in pravico do družinskega življenja. V tem okviru poudarja, da državni sekretar ni presodil obstoja razmerja odvisnosti med tožečo stranko iz postopka v glavni stvari in njenim mladoletnim otrokom niti ni preučil, ali bi se njuno družinsko življenje lahko nadaljevalo v Španiji.

- 22 Drugič, predložitveno sodišče dvomi o tem, ali ima obveznost iz člena 5(a) in (b) Direktive 2008/115, v skladu s katero morajo države članice pri izvajanju te direktive ustrezno upoštevati koristi otroka in družinsko življenje, enak obseg in domet, kadar država članica državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njenem ozemlju, odredi, naj takoj odide na ozemlje druge države članice, v skladu s členom 6(2) navedene direktive, kot kadar država članica sprejme odločbo o vrnitvi v skladu s členom 6(1) iste direktive. Glede na okoliščine primera se to sodišče sprašuje, ali je podobna obveznost naložena državam članicam, kadar jim je predložena prošnja za podelitev izvedene pravice do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU, tudi ob upoštevanju pravice do spoštovanja družinskega življenja, določene v členu 7 Listine, in pravic otroka, zagotovljenih s členom 24(2) in (3) Listine.
- 23 V teh okoliščinah je rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba člen 20 PDEU razlagati tako, da ni izključeno, da je treba staršu, ki je državljan tretje države, priznati izvedeno pravico do prebivanja v državi članici, katere državljan je njegov mladoletni otrok in v kateri ta otrok prebiva, pri čemer otrok ni uresničeval svojih državljanskih pravic, čeprav ima ta starš pravico do prebivanja v drugi državi članici?

Če ni izključeno, da je treba staršu, ki je državljan tretje države, priznati izvedeno pravico do prebivanja v državi članici, katere državljan je njegov mladoletni otrok in v kateri ta otrok prebiva, ter otrok ni uresničeval svojih državljanskih pravic, pri čemer ima ta starš pravico do prebivanja v drugi državi članici:

2. Ali iz člena 20 PDEU glede na člen 5(a) in (b) Direktive 2008/115 ter člen 6(2) [te] [d]irektive v primeru razmerja odvisnosti, ki je podlaga za priznanje izvedene pravice do prebivanja na podlagi [tega] člena 20 PDEU, izhaja obveznost odločujočega organa, da se prepriča, ali je uresničevanje pravice do prostega gibanja in prebivanja v največjo korist otroka in ali se lahko nadaljuje družinsko življenje, preden tistemu staršu, ki je državljan tretje države, odredi, da takoj odide v državo članico, v kateri ima ta starš dovoljenje za prebivanje ali drugo dovoljenje, ki mu omogoča prebivanje, in ali je treba te dejavnike upoštevati pri presoji prošnje za priznanje izvedene pravice do prebivanja?“

Vprašanji za predhodno odločanje

- 24 Najprej je treba opozoriti, da mora Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, določenega v členu 267 PDEU, nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki temu sodišču omogoča odločitev v sporu, o katerem odloča. S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena. V zvezi s tem mora iz vseh elementov, ki jih je predložilo nacionalno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, zbrati elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju

predmeta spora (sodbi z dne 29. novembra 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, točka 26, in z dne 2. decembra 2025, Russmedia Digital in Inform Media Press, C-492/23, EU:C:2025:935, točka 44).

- 25 V obravnavanem primeru se predložitveno sodišče sprašuje o razlagi člena 20 PDEU ter člena 5(a) in (b) ter člena 6(2) Direktive 2008/115. Njegova vprašanja v zvezi s to direktivo je mogoče pojasniti z dejstvom, da je državni sekretar, potem ko je zavrnil prošnjo tožeče stranke iz postopka v glavni stvari za priznanje izvedene pravice do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU, da bi lahko na Nizozemskem prebivala pri svojem mladoletnem sinu, ki je nizozemski državljan, ugotovil, da je njeno prebivanje na nizozemskem ozemlju nezakonito, in ji na podlagi tega člena 6(2) odredil, naj takoj odide v Španijo.
- 26 Iz te zadnjenavedene določbe izhaja, da je treba državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na ozemlju ene države članice, pri čemer ima pravico do prebivanja v drugi državi članici, dovoliti, da odide v zadnjenavedeno državo članico, ne pa zoper njega takoj sprejeti odločbe o vrnitvi, razen če to zahteva javni red ali nacionalna varnost (glej v tem smislu sodbi z dne 16. januarja 2018, E, C-240/17, EU:C:2018:8, točka 46, in z dne 24. februarja 2021, M in drugi (Predaja v državo članico), C-673/19, EU:C:2021:127, točka 35).
- 27 V tem okviru se predložitveno sodišče sprašuje, ali je za rešitev spora o glavni stvari upošteven člen 5(a) in (b) Direktive 2008/115, v skladu s katerim države članice pri izvajanju te direktive ustrezno upoštevajo največje koristi otroka in družinsko življenje.
- 28 Ob tem je iz celotnega predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da čeprav predložitveno sodišče izrecno omenja obveznost, ki izhaja iz člena 5(a) in (b) Direktive 2008/115, želi nazadnje pridobiti pojasnila o tem, ali je tožeči stranki iz postopka v glavni stvari odvzeta pridobitev izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem na podlagi člena 20 PDEU zgolj zato, ker že ima pravico do prebivanja v Španiji. Poleg tega želi to sodišče izvedeti, ali mora državni sekretar v okviru presoje prošnje te tožeče stranke za priznanje take izvedene pravice do prebivanja na eni strani preveriti, ali se družinsko življenje mladoletnega otroka, ki je državljan Unije, z obema staršema lahko nadaljuje v Španiji, in na drugi strani upoštevati koristi tega otroka.
- 29 V skladu z ustaljeno sodno prakso pa se skupni standardi in postopki, uvedeni s to direktivo, nanašajo le na sprejetje odločb o vrnitvi in izvršitev teh odločb, ne da bi urejali vprašanje dodelitve pravice do prebivanja državljanom tretjih držav (glej v tem smislu sodbo z dne 22. novembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Odstranitev – Medicinska konoplja), C-69/21, EU:C:2022:913, točka 84 in navedena sodna praksa).
- 30 Vendar, kot je navedlo tudi predložitveno sodišče, je pravica do spoštovanja družinskega življenja določena v členu 7 Listine, ki ga je treba razlagati v povezavi s členom 24 Listine, ki se nanaša na pravice otroka. Natančneje, odstavka 2 in 3 tega člena 24 določata obveznost upoštevanja koristi otroka in pravico vsakega otroka do rednih osebnih odnosov in neposrednih stikov z obema staršema, razen če to ni v nasprotju z njegovimi koristmi.
- 31 V teh okoliščinah je treba šteti, da predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 20 PDEU v povezavi s členom 7 ter členom 24(2) in (3) Listine razlagati tako, da nasprotuje temu, da pristojni organ države članice gostiteljice sprejme odločbo o zavrnitvi priznanja izvedene pravice do prebivanja na njenem ozemlju državljanu tretje države, staršu mladoletnega otroka, ki je državljan Unije, ki ni nikoli prebival v državi članici, ki ni država članica, katere državljan je, z obrazložitvijo, da ima ta državljan tretje države pravico do

prebivanja v drugi državi članici, če ta organ ni predhodno preveril, ali bi se družinsko življenje, ki ga ima ta otrok z obema staršema, od katerih je odvisen, lahko nadaljevalo v tej drugi državi članici in ali bi bila njegova premestitev v to državo članico v nasprotju z njegovimi koristmi.

- 32 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso člen 20 PDEU vsaki osebi, ki ima državljanstvo ene od držav članic, priznava status državljana Unije, ki je temeljni status državljanov držav članic (glej v tem smislu sodbe z dne 20. septembra 2001, Grzelczyk, C-184/99, EU:C:2001:458, točka 31; z dne 29. aprila 2025, Komisija/Malta (Državljanstvo za vlagatelje), C-181/23, EU:C:2025:283, točka 92, in z dne 25. novembra 2025, Wojewoda Mazowiecki, C-713/23, EU:C:2025:917, točka 40).
- 33 Državljanstvo Unije vsakemu državljanu Unije podeljuje temeljno in individualno pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in restrikcij, določenih s PDEU, in ukrepov, sprejetih za njeno izvajanje (sodbe z dne 7. oktobra 2010, Lassal, C-162/09, EU:C:2010:592, točka 29; z dne 13. septembra 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, točka 70, in z dne 22. junija 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Tajska mati mladoletnega nizozemskega otroka), C-459/20, EU:C:2023:499, točka 21).
- 34 Sodišče je presodilo, da člen 20 PDEU nasprotuje nacionalnim ukrepom, vključno z odločbami o zavrnitvi pravice do prebivanja družinskim članom državljana Unije, katerih učinek je, da državljanom Unije preprečujejo dejansko izvrševanje bistva vsebine pravic, ki so jim podeljene zaradi njihovega statusa (sodbe z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, točka 42; z dne 6. decembra 2012, O in drugi, C-356/11 in C-357/11, EU:C:2012:776, točka 45, in z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točka 61).
- 35 Določbe Pogodbe v zvezi z državljanstvom Unije pa ne podeljujejo nikakršnih neodvisnih pravic državljanom tretjih držav. Morebitne pravice, ki so podeljene tem državljanom, namreč niso lastne pravice teh državljanov, temveč so pravice, ki so izvedene iz pravic, ki jih ima državljan Unije. Namen in upravičenost navedenih izvedenih pravic temeljita na ugotovitvi, da bi zavrnitev njihovega priznanja lahko posegla v svobodo gibanja in prebivanja državljana Unije (glej v tem smislu sodbe z dne 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, točke od 66 do 68; z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točka 62, in z dne 27. februarja 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Zakonec državljana Unije), C-836/18, EU:C:2020:119, točka 38).
- 36 V obravnavanem primeru ni sporno, da se lahko mladoletni otrok tožeče stranke iz postopka v glavni stvari kot državljan države članice, tudi v razmerju do države članice, katere državljan je, sklicuje na pravice, ki se nanašajo na njegov status državljana Unije, ki mu je podeljen s členom 20 PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točka 60 in navedena sodna praksa).
- 37 Poleg tega je iz predložitvene odločbe razvidno, da tožeča stranka iz postopka v glavni stvari in njen zakonec, ki ima tako kot njun otrok nizozemsko državljanstvo, skrbita za tega otroka in živita skupno družinsko življenje na Nizozemskem. Ta je tako od rojstva neprekinjeno vzdrževal osebne odnose in neposredne stike z obema staršema.
- 38 Iz te odločbe je razvidno tudi, da je državni sekretar tožeči stranki iz postopka v glavni stvari, materi navedenega otroka, zavrnil priznanje izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem, ker ima pravico do prebivanja v Španiji na podlagi zakonodaje te države članice. Zato je tožeči stranki iz postopka v glavni stvari odredil, naj odide na ozemlje navedene države članice. Poleg

tega je menil, da lahko mladoletni otrok, državljan Unije, ki ni nikoli prebival v državi članici, ki ni država članica, katere državljan je, spremlja mater v Španijo, zato zavrnitev priznanja izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem na podlagi člena 20 PDEU tega otroka ne prisili, da zapusti ozemlje Unije kot celoto.

- 39 Čeprav se je predložitveno sodišče v svojih vprašanjih oprlo na predpostavko, da ima tožeča stranka iz postopka v glavni stvari dejansko pravico do prebivanja v Španiji, pa je zadnjenavedena pred Sodiščem tako v pisnih stališčih kot na obravnavi trdila, da se je medtem odpovedala tej pravici do prebivanja in da zato nima več nobene pravice do prebivanja v tej državi članici.
- 40 Nazadnje mora predložitveno sodišče presoditi, ali ima tožeča stranka iz postopka v glavni stvari še vedno pravico do prebivanja v Španiji. Vendar je treba za odgovor, ki bo temu sodišču v vseh okoliščinah koristen za rešitev spora, o katerem odloča, obravnavati tudi primer, v katerem taka pravica do prebivanja ne bi obstajala.

Primer, v katerem tožeča stranka iz postopka v glavni stvari nima več pravice do prebivanja v Španiji

- 41 V zvezi s tem je treba opozoriti, da obstajajo zelo posebni položaji, v katerih je treba, čeprav se sekundarna zakonodaja Unije o pravici do prebivanja državljanov tretjih držav ne uporablja in zadevni državljan Unije ni uresničeval svoje pravice do prostega gibanja in prebivanja, izvedeno pravico do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU priznati državljanu tretje države, družinskemu članu tega državljana, sicer bi bil ogrožen polni učinek državljanstva Unije, če bi bil navedeni državljan zaradi zavrnitve take pravice dejansko prisiljen zapustiti ozemlje Unije kot celoto, s čimer bi se mu odvzelo dejansko izvrševanje bistvene vsebine pravic, ki so podeljene s tem statusom (glej v tem smislu sodbe z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točka 63; z dne 8. maja 2018, K. A. in drugi (Združitev družine v Belgiji), C-82/16, EU:C:2018:308, točka 51, in z dne 27. februarja 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Zakonec državljana Unije), C-836/18, EU:C:2020:119, točka 39 in navedena sodna praksa).
- 42 Za položaje, ki so navedeni v prejšnji točki, je značilno dejstvo, da so, čeprav so urejeni z ureditvami, ki *a priori* spadajo v pristojnost držav članic, in sicer s tistimi, ki urejajo pravico do vstopa in prebivanja državljanov tretjih držav, za katere se uporabljajo določbe sekundarnega prava Unije, in ki pod nekaterimi pogoji določajo dodelitev te pravice, vendarle neločljivo povezani s svobodo gibanja državljana Unije, ki nasprotuje temu, da navedena pravica do vstopa in prebivanja državljanom tretje države ne bi bila priznana v državi članici, v kateri prebiva ta državljan Unije, zato da ne bi bila v nasprotju s to svoboščino (glej v tem smislu sodbi z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točka 64 in navedena sodna praksa, in z dne 22. junija 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Tajska mati nizozemskega mladoletnega otroka), C-459/20, EU:C:2023:499, točka 25).
- 43 Zavrnitev priznanja pravice do prebivanja državljanu tretje države pa lahko ogrozi polni učinek državljanstva Unije samo, če obstaja med tem državljanom tretje države in državljanom Unije, njegovim družinskim članom, tako razmerje odvisnosti, da povzroči, da je ta državljan Unije prisiljen spremljati zadevnega državljana tretje države in zapustiti ozemlje Unije kot celoto (sodbe z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, točke od 43 do 45; z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točka 69, in z dne 22. junija 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Tajska mati nizozemskega mladoletnega otroka), C-459/20, EU:C:2023:499, točka 26 in navedena sodna praksa).

- 44 V zvezi s tem je treba poudariti, da je treba pri presoji obstoja razmerja odvisnosti med zadevnim državljanom tretje države in njegovim mladoletnim otrokom, državljanom Unije, za morebitno priznanje izvedene pravice do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU upoštevati vse okoliščine obravnavanega primera in zlasti vprašanje varstva in vzgoje tega otroka ter vprašanje, ali pravno, finančno ali čustveno skrb za navedenega otroka prevzame starš, ki je državljan tretje države. Upoštevne okoliščine so lahko tudi starost takega otroka, njegov fizični in čustveni razvoj, stopnja njegovega čustvenega odnosa tako s staršem, ki je državljan Unije, kot s tistim od staršev, ki je državljan tretje države, ter nevarnost, da bi ločitev od zadnjenavedenega imela škodljive posledice za ravnoesje tega otroka (glej v tem smislu sodbe z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točki 70 in 71; z dne 5. maja 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Prebivanje družinskega člana – Nezadostna sredstva), C-451/19 in C-532/19, EU:C:2022:354, točka 67, in z dne 7. septembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Narava pravice do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU), C-624/20, EU:C:2022:639, točki 38 in 39).
- 45 Tako je za to presojo okoliščina, da je drugi starš, državljan Unije, resnično sposoben in pripravljen vsakodnevno in dejansko sam skrbeti za otroka, upošteven dejavnik, ki pa sam po sebi ne zadostuje za ugotovitev, da med staršem, ki je državljan tretje države, in otrokom ne obstaja razmerje odvisnosti, tako da bi bil zadnji prisiljen zapustiti ozemlje Unije, če bi bila temu državljanu tretje države zavrnjena pravica do prebivanja (glej v tem smislu sodbi z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točka 71, in z dne 5. maja 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Prebivanje družinskega člana – Nezadostna sredstva), C-451/19 in C-532/19, EU:C:2022:354, točka 67).
- 46 V okviru navedene presoje morajo pristojni organi upoštevati pravico do spoštovanja družinskega življenja, kot je določena v členu 7 Listine v povezavi z obveznostjo, da se pri vseh aktih, ki se nanašajo na otroke, upoštevajo predvsem koristi otroka, ki je priznana v členu 24(2) te listine, in pravico tega otroka do rednih osebnih odnosov in neposrednih stikov z obema staršema, določeno v členu 24(3) navedene listine (glej v tem smislu sodbi z dne 10. maja 2017, Chavez-Vilchez in drugi, C-133/15, EU:C:2017:354, točka 70, in z dne 5. maja 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Prebivanje družinskega člana – Nezadostna sredstva), C-451/19 in C-532/19, EU:C:2022:354, točka 66).
- 47 V zvezi s tem se je mogoče, kadar mladoletni državljan Unije stalno živi z obema staršema in če si zato varstvo in vzgojo tega otroka ter pravno, čustveno in finančno skrb za tega otroka vsakodnevno delita ta starša, domnevati – kar je mogoče izpodbiti – da obstaja razmerje odvisnosti med tem mladoletnim državljanom Unije in njegovim staršem, ki je državljan tretje države, ne glede na to, da ima drugi od staršev tega otroka kot državljan države članice, na ozemlju katere ima ta družina prebivališče, brezpogojno pravico ostati na ozemlju te države članice (sodba z dne 5. maja 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Prebivanje družinskega člana – Nezadostna sredstva), C-451/19 in C-532/19, EU:C:2022:354, točka 69).
- 48 V obravnavanem primeru po mnenju predložitvenega sodišča med tožečo stranko iz postopka v glavni stvari in njenim mladoletnim sinom, državljanom Unije, obstaja razmerje odvisnosti v smislu sodne prakse, navedene v točkah od 43 do 47 te sodbe.
- 49 Zato je treba, če bi se ugotovilo, da tožeča stranka iz postopka v glavni stvari nima več pravice do prebivanja v Španiji, ugotoviti, da bi bil glede na to razmerje odvisnosti med njo in njenim mladoletnim otrokom, državljanom Unije, zadnjenavedeni prisiljen spremljati mater in torej zapustiti ozemlje Unije kot celoto, če bi ji bila na podlagi člena 20 PDEU zavrnjena izvedena

pravica do prebivanja na Nizozemskem. Kot pa izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 41 te sodbe, bi tak odhod z ozemlja Unije temu otroku odvzel dejansko izvrševanje bistvene vsebine pravic, ki jih ima zaradi svojega statusa državljan Unije, in ogrozil polni učinek tega statusa. V takem položaju bi bilo zato treba njegovi materi priznati izvedeno pravico do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU.

Primer, v katerem bi imela tožeča stranka iz postopka v glavni stvari še vedno pravico do prebivanja v Španiji

- 50 Okoliščina – tudi če bi bila dokazana – da ima tožeča stranka iz postopka v glavni stvari še vedno pravico do prebivanja v Španiji, sama po sebi ne more izključiti možnosti, da ima ta tožeča stranka izvedeno pravico do prebivanja na Nizozemskem na podlagi člena 20 PDEU.
- 51 Iz predložitvene odločbe je namreč razvidno, da bi bil glede na razmerje odvisnosti med tožečo stranko iz postopka v glavni stvari in njenim mladoletnim otrokom, državljanom Unije, ta dejansko prisiljen spremljati mater v Španijo in torej zapustiti ozemlje Nizozemske, katere državljan je, če bi bila materi na podlagi člena 20 PDEU zavrnjena izvedena pravica do prebivanja v tej državi članici.
- 52 Kot navaja predložitveno sodišče, bi taka prisilna premestitev mladoletnega otroka, državljana Unije, v Španijo lahko posegla v nekatere njegove temeljne pravice, zlasti pravico do spoštovanja družinskega življenja in pravice otroka, zagotovljene s členom 7 oziroma členom 24(2) in (3) Listine.
- 53 V zvezi s tem je treba opozoriti, da se njene določbe v skladu z njenim členom 51(1) uporabljajo za države članice samo, ko izvajajo pravo Unije.
- 54 Tako pa je v položaju, kakršen je ta iz točke 51 te sodbe. Ob upoštevanju pogojev in omejitev, določenih v sekundarni zakonodaji Unije na tem področju, pravice, ki izhajajo iz državljanstva Unije in ki jih ima vsak državljan države članice, v skladu s členom 20(2)(a) PDEU namreč vključujejo pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic. V položaju, v katerem je državljan Unije dejansko prisiljen zapustiti državo članico prebivališča, katere državljan je, da bi se naselil v drugi državi članici, nujno obstaja poseg v uresničevanje te pravice.
- 55 Iz tega sledi, da odločba o zavrnitvi prošnje za priznanje izvedene pravice do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU v položaju, kakršen je ta iz točke 51 te sodbe, pomeni izvajanje prava Unije v smislu člena 51(1) Listine in da pristojni nacionalni organi pri sprejemanju take odločbe ne morejo opustiti presoje spoštovanja temeljnih pravic, kot so zagotovljene s to listino.
- 56 Na prvem mestu, kar zadeva pravico do spoštovanja družinskega življenja, določeno v členu 7 Listine, jo je treba razlagati v povezavi s členom 24(3) Listine, v skladu s katerim ima vsak otrok pravico do rednih osebnih odnosov in neposrednih stikov z obema staršema, če to ni v nasprotju z njegovimi koristmi.
- 57 Iz navedb predložitvenega sodišča pa je razvidno, da je v obravnavanem primeru mladoletni otrok, ki je državljan Unije, odvisen tako od svojega starša, ki je državljan tretje države, kot od svojega starša, ki je državljan Unije. Vendar je v skladu s temi navedbami državni sekretar zavrnil prošnjo za izvedeno pravico do prebivanja, ki jo je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari vložila na podlagi člena 20 PDEU, ne da bi predhodno preveril, ali je družinsko življenje, ki ga ta otrok živi s tema staršema na Nizozemskem, mogoče nadaljevati v Španiji.

- 58 Natančneje, predložitveno sodišče poudarja, da državni sekretar ni preveril narave pravice do prebivanja, ki naj bi jo tožeča stranka iz postopka v glavni stvari imela v Španiji, niti morebitnih pogojev, ki so jih španski organi naložili njenemu zakoncu in njenemu mladoletnemu otroku, državljanu Unije, da bi lahko po potrebi skupaj trajno prebivali na ozemlju te države članice. V tem okviru navaja, da je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari navedla, da ne opravlja poklicne dejavnosti in da njen zakonec ne more prejemati dohodkov, tako da naj ne bi bilo zagotovljeno, da ta izpolnjuje pogoje, ki se zahtevajo za pridobitev pravice do trajnega prebivanja v Španiji na podlagi prava Unije, zlasti na podlagi člena 7(1) Direktive 2004/38.
- 59 To sodišče tako ugotavlja, da bi bil mladoletni otrok zaradi intenzivnosti razmerja odvisnosti z materjo prisiljen spremljati mater v Španijo, če bi se tožeči stranki iz postopka v glavni stvari zavrnilo priznanje izvedene pravice do prebivanja na Nizozemskem na podlagi člena 20 PDEU, zato obstaja konkretna nevarnost, da bi bil ta otrok ločen od svojega očeta, ker ta morda ne bi mogel pridobiti pravice do trajnega prebivanja na španskem ozemlju in tako na tem ozemlju nadaljevati družinskega življenja, kakršno je to, ki ga ima trenutno na Nizozemskem.
- 60 V teh okoliščinah in s pridržkom preverjanja, ki ga mora nazadnje opraviti predložitveno sodišče, je treba ugotoviti, da bi odločba o zavrnitvi priznanja izvedene pravice do prebivanja materi mladoletnega otroka, ki je državljan Unije, posegla v enotnost družine, ker bi temu otroku odvzela možnost, da od rojstva vzdržuje redne osebne odnose in redne stike z obema staršema, kar je v nasprotju s členom 7 Listine v povezavi s členom 24(3) te listine. Če bi bila taka kršitev ugotovljena, bi bilo treba materi navedenega otroka na podlagi člena 20 PDEU priznati izvedeno pravico do prebivanja na Nizozemskem.
- 61 Na drugem mestu, v zvezi s členom 24(2) Listine, v skladu s katerim se morajo pri vseh ukrepih javnih organov ali zasebnih ustanov, ki se nanašajo na otroke, upoštevati predvsem koristi otroka, predložitveno sodišče navaja, da bi bila po mnenju tožeče stranke iz postopka v glavni stvari prisilna premestitev njenega otroka v Španijo v nasprotju z njegovimi koristmi.
- 62 V zvezi s tem to sodišče poudarja, da v obravnavanem primeru zadevni otrok, ki je bil ob vložitvi tega predloga za sprejetje predhodne odločbe star deset let, ne govori špansko, ampak nizozemsko. Poleg tega ta otrok ni govoril do starosti petih let ter ima težave z govorom in izražanjem, zaradi česar na Nizozemskem sledi izobraževanju, specializiranemu za učence, ki potrebujejo posebno podporo, ki je običajno izobraževanje ne more zagotoviti.
- 63 S pridržkom preverjanja, ki ga mora nazadnje opraviti predložitveno sodišče, pa je očitno, da je s takimi okoliščinami vsaj mogoče dokazati, da je v korist zadevnega mladoletnega otroka, da še naprej prebiva na Nizozemskem, in da bi bila zato njegova premestitev v Španijo dejansko v nasprotju s to koristjo.
- 64 Če bi se ugotovilo, da je dejansko tako, bi bilo torej treba njegovi materi priznati izvedeno pravico do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU v povezavi s členom 24(2) Listine.
- 65 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba člen 20 PDEU v povezavi s členom 7 ter členom 24(2) in (3) Listine razlagati tako, da
- nasprotuje temu, da pristojni organ države članice gostiteljice sprejme odločbo o zavrnitvi priznanja izvedene pravice do prebivanja na njenem ozemlju državljanu tretje države, ki je eden od staršev mladoletnega otroka, državljana Unije, ki ni nikoli prebival v državi članici, ki ni država članica, katere državljan je, z obrazložitvijo, da ima ta državljan tretje države pravico

do prebivanja v drugi državi članici, če ta organ ni predhodno preveril, ali bi se družinsko življenje tega otroka z obema staršema, od katerih je odvisen, lahko nadaljevalo v tej drugi državi članici in ali bi bila njegova premestitev v to državo članico v nasprotju z njegovimi koristmi;

- nalaga, da se navedenemu državljanu tretje države prizna izvedena pravica do prebivanja na ozemlju države članice, katere državljan je navedeni otrok in v kateri ta prebiva z obema staršema, če se družinsko življenje, ki ga ima ta otrok z obema staršema, od katerih je odvisen, ne bi moglo nadaljevati v navedeni drugi državi članici in/ali bi bila njegova premestitev v to državo članico v nasprotju z njegovimi koristmi.

Stroški

- 66 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 20 PDEU v povezavi s členom 7 ter členom 24(2) in (3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah

je treba razlagati tako, da

- nasprotuje temu, da pristojni organ države članice gostiteljice sprejme odločbo o zavrnitvi priznanja izvedene pravice do prebivanja na njenem ozemlju državljanu tretje države, ki je eden od staršev mladoletnega otroka, državljana Unije, ki ni nikoli prebival v državi članici, ki ni država članica, katere državljan je, z obrazložitvijo, da ima ta državljan tretje države pravico do prebivanja v drugi državi članici, če ta organ ni predhodno preveril, ali bi se družinsko življenje tega otroka z obema staršema, od katerih je odvisen, lahko nadaljevalo v tej drugi državi članici in ali bi bila njegova premestitev v to državo članico v nasprotju z njegovimi koristmi;
- nalaga, da se navedenemu državljanu tretje države prizna izvedena pravica do prebivanja na ozemlju države članice, katere državljan je navedeni otrok in v kateri ta prebiva z obema staršema, če se družinsko življenje, ki ga ima ta otrok z obema staršema, od katerih je odvisen, ne bi moglo nadaljevati v navedeni drugi državi članici in/ali bi bila njegova premestitev v to državo članico v nasprotju z njegovimi koristmi.

Podpisi